ଗୁରୁଦକ୍ଷିଣା ଓ ଯମଦଣ୍ଡ ।

ଶ୍ରୀ ଜଗଦ୍ଦେବ ମିଶ୍ରଙ୍କ ବିରଚିତ ।

ଶ୍ରୀ ଜଗଦ୍ଦେବ ମିଶ୍ର ଓ ଶ୍ରୀ ଚଃୀଳ ମିଶ୍ରଙ୍କଦ୍ୱାରା

ପ୍ରଥମବାର ପ୍ରକାଶିତ ।

ଯେତେ କଷ୍ଟ ଦଏ ଯମ ଦୁର୍ଦ୍ଦଣ୍ଡ,
ଶୁଣିଲେ ହୃଦରେ କମ୍ପିବ ପିଣ୍ଡ ।
ଧର୍ମକାର୍ଯ୍ୟେ କରି ବଳବ ମତି,
ପଢ଼ ଜନେ ଛୁଟୁ ଭବଦୁର୍ଗତି ।

—०*०—

PRINTED BY S. RAY, RAY PRESS,
CUTTACK.
1899,

ମୂଲ୍ୟ ଚାରିପଇସା ।

ଗୁରୁ ଦକ୍ଷିଣା ଓ ଯମଦଣ୍ଡ ।

ପ୍ରଥମଛାନ୍ଦ । ମୂକବର ବାଣୀ ।

ଜୟ ଜୟ ଦେବବନ୍ଧୁ ସୁଧାନାଥ କୃପାସିନ୍ଧୁ ।
ଜଗତହିତ ପାଳକ କାଳକାଳକ ଯେ । ୧ ।
ମନମୋହନମୂରତି ଯା ଦେଖି ହୃଦ କରତି ।
ହେବ ମଦନଗଞ୍ଜାର ମୁଖଶାନ୍ତି ଯାଉ ଯେ । ୨ ।
ଶୁକ ସନକ ନାରଦ ଯାର ପ୍ରସାଦୁଁ ବରଦ ।
ସେ ଦେବ ଜଗଦ୍ବନ୍ଦନ ସ୍ତବେ ବନ୍ଦନ ଯେ । ୩ ।
ଯା ନାମ ଭୁଣ୍ଡେ କୀର୍ତ୍ତନ କଲେ ପାପ ବର୍ଜ୍ଜନ ।
ସେହୁ ସେ ମୋର ଶରଣ ଅଗତିତ୍ରାଣ ଯେ । ୪ ।
ଯମର ଯମ ସେ କୃଷ୍ଣ ବୃନ୍ଦାବନରେ ବିହର ।
ଧରି କୃଷ୍ଣ ଅବତାର ଯଶ ବିସ୍ତାର ଯେ । ୫ ।
ପାପୀନରଙ୍କୁ ନରକୁଁ ତାରିବାର ସ୍ୱୀକାରକୁ ।
ସେନ ଅବନ୍ତୀନଗରେ ଗଲେ ଯୋଗରେ ଯେ । ୬ ।
ପଢ଼ିବାରେ ଅଛି ମନ ରଙ୍ଗେ କରନ୍ତି ଗମନ ।
ସଙ୍ଗେ ସେନ ବଳରାମ ଗୁଣାଭିରାମ ଯେ । ୭ ।
ଗୁରୁ ସାନ୍ଦୀପନି ମୁନି ହୃଦ ଯାର ଜ୍ଞାନପୂର୍ଣ୍ଣ ।
ଶିଷ୍ୟେ ବସନ୍ତି ବିଦ୍ୟାଦାନ ମହାବିଦ୍ୱାନ ଯେ । ୮ ।
ମୁନି ବ୍ରାହ୍ମଣ ଜାତିରେ ସଖା ସ୍ୱରଯା କତିରେ ।
ପୁତ୍ରରେ ଶୋଇଲା ଶଙ୍ଖା କର ଅଶଙ୍କା ଯେ । ୯ ।
ବସିଅଛନ୍ତି ଦମ୍ପତି ହୃଦରେ ପୁତ୍ରସମ୍ପତ୍ତି ।
ନୁହେ ତନ୍ତ୍ରେ ଦ୍ରୁବହାର ନୁହେ ଅହାର ଯେ । ୧୦ ।

ଏଥକ୍ତେ ଅପୂର୍ବ ରସ   ଶୁଣନ୍ତେ ମନ ହରଷ ।
ମୂର୍ଦ୍ଧଦ୍ୱାରେ ଘଇ ବେଦ   ଲମ୍ବିଛୁ ବେଣୀ ଯେ । ୧୧ ।
କର୍ଣ୍ଣେ ମକରକୁଣ୍ଡଳ   ବର୍ଣ୍ଣି ଅଦିତିମଣ୍ଡଳ ।
ହୋଇଛୁ ଶୋଭାସଦନ   ବେଢ ବଦନ ଯେ । ୧୨ ।
ଯାର ଅନୁପମ ତନୁ   ମାର ଦେଖିଣ ଅତନୁ ।
ନାମ ବହିଲା ସସାରେ   ଜନ୍ଧ ଦଣ୍ଡାରେ ଯେ । ୧୩ ।
ତାଙ୍କୁ ଉପମା ଦେବାକୁ   ତାଙ୍କ ଗୁଣ ବର୍ଣ୍ଣିବାକୁ ।
କବର କାହିଁ ଶକତି   ନାହିଁ ଲକ୍ଷତି ଯେ । ୧୪ ।
ଶୀଘ୍ର କରୁ ନମସ୍କାର   ମୁନି କହି ତୁମ୍ଭେ କାର ।
ନନ୍ଦନ ଏଥି ପ୍ରବେଶ   ଧର ସୁବେଶ ଯେ । ୧୫ ।
କୁମାରଙ୍କ ପରିଚୟେ   ମୁନି ସ୍ତ୍ରବଲେ ନିଶ୍ଚୟେ ।
ଅଟନ୍ତି ଏ ଭଗବାନ   କଲେ ଅହ୍ୱାନ ଯେ । ୧୬ ।
ଆସ କ ହେତୁ ତନୟେ   ପୁଚ୍ଛୁଁ କହନ୍ତି ବିନୟେ ।
ଗଡ଼ାରେ ମନ ବଳଛୁ   ଗ୍ରନ୍ଥ ଚଳଛୁ ହେ । ୧୭ ।
ଆପଣ ଗୁରୁପ୍ରଧାନ   ଜାଣ ସକଳ ବଧାନ ।
ଶୀଘ୍ର କର ଅବଧାନ   ଶାସ୍ତ୍ରରେ ଧ୍ୟାନ ହେ । ୧୮ ।
ଦକ୍ଷିଣା ଦେବୁଁ ଇଚ୍ଛାରେ   ଯୋଡ଼ାଇଥିବୁ ପିଣ୍ଡରେ ।
ହୋଇବୁଁ ଭବ ସେବକ   ଜୀବ ତ୍ରୀବକ ହେ । ୧୯ ।
ମହ ବୋଲନ୍ତି ଅଯୋଧ୍ୟା   ନୃପତି ଶ୍ରୀରାମ ଯୋଦ୍ଧା ।
ବତାଶିଥିଲେ ରାବଣେ   ଶୁଣା ଶ୍ରବଣେ ଏ । ୨୦ ।
ଅସ ପଢ ଖଡ଼ି ଧର   ବାବୁ ହସ ହଲଧର ।
ମୁହ ବୋଇଲେ ଏସତ   ହୋଇ ପ୍ରସନ୍ନ ଯେ । ୨୧ ।
ଏ ଛନ୍ଦ ବାରଶପଦେ   ଶେଷ, ଧ୍ୟାଇ ଈଶପଦେ ।
ବନ୍ଦେ ସ୍ୱତ ଜଗଦେବ   ବନ୍ଦେ ଭୂଦେବ ଯେ । ୨୨ ।

ଦ୍ୱିତୀୟ ଛନ୍ଦ । ରାଗ ମାଳବଗୌଡ଼ା ।

ସୁଧଜନେ ଶୁଦ୍ଧମନେ ଶୁଣ ଦିବ୍ୟରସ ।
ବୁଦ୍ଧମନ୍ତ ହୃଦ ଜାଣି କୁମରେ ହରଷ ଯେ । ୧ ।
ବେଣି ପଢ଼ିଲେ ସେ ମନ ବଶ୍ଲେଳେ ବଟେଷି ।
ଷଣ୍ଢୀ ବଢ଼ିଲେ ଯେପନ୍ନ ଡେସଜ ଯଶସ୍ତୀ ଯେ । ୨ ।
ମେଘ ମାଘ ଭଟ୍ଟି ସଟୀକରେ ସ୍ୱଗବଢ ।
ନୈଷଧ ବଶଦ ଅର୍ଥ ବରଜ୍ଜ ଦୃଷ୍ଟ୍ରୁଢ ଯେ । ୩ ।
ଅର୍କସିଦ୍ଧାନ୍ତ ବେଦାନ୍ତ ନ୍ୟାୟ ଅଗଣିତ ।
ଭର୍ଗ ବୃତ୍ତାନ୍ତ ବୃତାନ୍ତପୁରାଣ ଗଣିତ ଯେ । ୪ ।
ରଘୁ କୁମାର ଭରବ କାବ୍ୟ ଅବଧାନ ।
ମୀମାଂସା ସମାସାଦି ପ୍ରାପ୍ତ ଓ ବଧାନ ଯେ । ୫ ।
ଅଳଙ୍କାର ବଜ୍ଞାନ ଜ୍ୟୋତିଷ ଶାସ୍ତ୍ର ଶେଷ ।
କଳନା ନ ଥିବ ପାଠ ପଢ଼ିଲେ ବଶେଷ ଯେ । ୬ ।
ବେଳମାସେ ବଦ୍ୟା ଶାଇବାରୁ ମୁନ ତୋଷ ।
ଦକ୍ଷିଣା ଡ ଦେବୁଁ ଋଷି ରାମ ପୀଡବାଯ ଯେ । ୭ ।
ସଙ୍ଗାପୁର ଦୁରାଗ୍ରହ ଖାଇନ୍ତ କୁମାର ।
କ୍ରୀଡ଼ା କନ୍ତ ବେଳେ ଜଳେ ବେଗେ ଭାବୁ ମାର ଯେ । ୮ ।
ପାଇବାରେ ଇଚ୍ଛା ପୃଚ୍ଛମଣି ନାହିଁ ବୋଲେ ।
କହି ବ୍ରାହ୍ମଣ ବ୍ରାହ୍ମଣୀ କାନ୍ଦିଲେ ବଢ଼ଲେ ଯେ । ୯ ।
ଦକ୍ଷିଣା ଦେବେ ମୂନରେ ଭାଳ କାନ୍ଦୁ ବଳୀ ।
ଦକ୍ଷିଣାକ୍ଷି ତୂରେ ଯାଉଁ ଯାଉଁ ପଥ ବଳ ଯେ । ୧୦ ।
ଷୀରନ୍ଧ୍ରି ତୂଟରେ ସେ ପ୍ରବେଶ ଛଳ ଛଳ ।
ଜଳପଙ୍କଜ ପରାଗେ ଝୋଟେଳ ମଣ୍ଡ ଝୁଳ ଯେ । ୧୧ ।
ଶଙ୍ଖାସୁର ମାରବା ନିଷ୍ଟପ୍ କାହିଁ ଶଙ୍କା ।
ଶଙ୍ଖାର ମୂଳର ଦେବା ଦିନ କଲେ ସଖ୍ୟା ଯେ । ୧୨ ।

କୃଷ୍ଣ ବାରଣରେ ରାମ ପାରାବାର ତୀରେ ।
ରହି ଅଛି ଯେସନ୍ତ ଜାଙ୍ଗଳର ମସ୍ତରେ ଯେ । ୧୩ ।
ବଦ୍ଧଂଭବେଙ୍କୁ ଅଧିକ ଗତି କର ତ୍ୱର ।
ବରୁଣ ପାଶେ ପ୍ରବେଶି ପୃଚ୍ଛି ବସ୍ତ୍ରେ ଅଛ ଯେ । ୧୪ ।

ବୋଇଲା ସେ ନାହିଁ ଏଥି ମୂଳଦଇନ୍ଦ୍ର ।
ଖାଇଲା ଶଙ୍ଖ ତାହାରେ ବାରତରଷ୍ଟୁଁ ଭ ଯେ । ୧୫ ।
ଯକ୍ଷ ରକ୍ଷ ନାଶ ଶଙ୍ଖ ଦେବ ଚକ୍ରପାଣି ।
ଚିର ବକ୍ଷ ଭାର ନଖଘାତେ ଧରି ଆଣି ଯେ । ୧୬ ।

ବରୁଣ ବଚନେ ତ୍ୱର ଅର୍ଣ୍ଣବେ ତଳେ ।
ବ୍ୟାଘ୍ର ପ୍ରାୟ ଶୀଘ୍ର ଗଲେ ଦୈତ୍ୟ ସନ୍ନିଧାନେ ଯେ । ୧୭ ।
କ୍ଷଣାରେ ଧରି ତଦାରୁ ଗର୍ଜନ ସେ କରି ।
ଶଙ୍ଖ ଚପି ଦେଲା ତ କେଶରୀ ଧରି କରୀ ଯେ । ୧୮ ।

କହଇ ଏ ଦଣ୍ଡ ମୋତେ କପାଇଁ ବହିଲ ।
ବୋଲେ କୃଷ୍ଣ ଗୁରୁପୁତ୍ର ଗର୍ଭେ ଜୀର୍ଣ୍ଣ କଲ ଯେ । ୧୯ ।
ଜୀବନ ଯାଉ ତ ରାକ୍ଷି ଦଣ୍ଡଧାରୀ ଦଣ୍ଡ ।
ଜୀବନ ଯାଉ ତ ରାକ୍ଷି ଦଣ୍ଡଧାରୀ ଦଣ୍ଡ ଯେ । ୨୦ ।

ଧନ୍ୟ ତା ସୁକୃତି କୃଷ୍ଣ ହସ୍ତ ଯକ୍ଷ ଧନ୍ୟ ।
ଜଗତରେ ଖ୍ୟାତି ଅସଂଖ୍ୟ ଶଙ୍ଖ ପାଞ୍ଚଜନ୍ୟ ଯେ । ୨୧ ।
ଅସ୍ଥି ତାର ରଖିଲେ ଶ୍ରୀଧର ଅଧରକୁ ।
ତା ପିଣ୍ଡ ମୁକତି ଲଭି ଅମରପୁରକୁ ଯେ । ୨୨ ।

ପାଞ୍ଚଜନ୍ୟଶଙ୍ଖ ନାଦ ତ୍ରିପୁର ଚମକେ ।
ଅସୁଁ ପାଖକୁ ନାରଦ ପୃଚ୍ଛନ୍ତି ଯମ କେ ? ଯେ । ୨୩ ।
ବ୍ରହ୍ମାପୁତ୍ର ନାରଦ ସକଳ ତତ୍ତ୍ୱ ଜାଣି ।
ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ମଧ୍ୟରେ ତାଙ୍କୁ ଅଛି କେ ନ ଜାଣେ ଯେ । ୨୪ ।

ଦେଖାଣ୍ତି ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣେ ଏହି ବାଟେ ଯମପୁର ।
ଯାଅ ଏବେ କହୁଁ ହରି ଗମନ୍ତୁ ସତ୍ୱର ଯେ । ୨୫ ।
ଦସ୍ତ ଜଗଦେବ ଭାବ ରାଧାପ୍ରାଣଧନ ।
ପ୍ରକାଶ କଲା ଏ ଛନ୍ଦ ଅଭଦବର୍ତ୍ତନ ଯେ । ୨୬ ।

ଭୃଙ୍ଗବୃନ୍ଦ ।

ଯମଦଣ୍ଡ ।

ଅଷାଢ଼ଶୁକ୍ଳ ବାଣୀରେ ଗାଇବ ।

କୃଷ୍ଣପଦାବୁଂ ଏ ଛନ୍ଦ ରଚଇ, ମୂର୍ଖ ଅଜ୍ଞାନୁ ଉପଜ୍ଞ କଥିତ ।
ନାରଦ ବଚନେ ଅନନ୍ଦମନେ, ହରଚଳନ୍ତେ ଯମ ସନ୍ଧି ଯାନେ ।
ପଥରେ ଅଭୁତ । ପଥରେ ନରଶିର ଚର୍ଣ୍ଣୀଭୂତ । ୧ ।
ଅନଳେ ଜଳେ ଶରୀର ଦହୁଛ, ଅର୍ତ୍ତେ ଡାକନ୍ତି ରଖ ଜଗନ୍ନାଥ ।
ଚିତ୍ରଗୁପ୍ତରେ ସେକାଳେ ପ୍ରବେଶ୍ଯୁଂ, ହରି ପୁଚ୍ଛନ୍ତି ଏ ଦଣ୍ଡ କି ଦୋଷୁଂ ।
ଦେଖି ମୁଁ ଚକିତ । ଫେଡି ପକ୍ଷନ୍ତି କହ ଚିତ୍ରଗୁପ୍ତ । ୨ ।
ଯମନଗ୍ରୀ କହି ଶୁଣ କେଶବ, ରମ୍ୟକଦ୍ୱୀପ ଏ ପାପିଙ୍କ ଠାବ ।
ମର୍ତ୍ତ୍ୟେ ଜନ୍ମିଲେ ମାନବେ ବଳ୍ପିଳ, ଅନ୍ତେ ଲଭିବେ କୃତକର୍ମଫଳ ।
ଏହା ନ ଜାଣନ୍ତି । ତୃଣ ପ୍ରାପ୍ତ ସେ ଜଗତ ମଣନ୍ତି । ୩ ।
ଏକାଦଶୀରେ ଅନ୍ନ ଯେ ଭୁଞ୍ଜଇ, ଅଥବା ପରଦାରରେ ରସଇ ।
ପର ଓଳାଇ ଚୁଲିରେ ଯେ ଫିଙ୍ଗେ, ମିଥ୍ୟା କହି ପରଘର ଯେ ଭାଙ୍ଗେ ।
ଶୁଦ୍ରୀ ଯେ କରଇ । ସେହି ଲୋକ ଏହି ଦଣ୍ଡ ଲଭଇ । ୪ ।
କୃଷ୍ଣଦର୍ଶନେ ପାପେ ଛାଡ଼ଲେ, ଦେବଲୋକକୁ ଯାତ୍ରା କରାଇଲେ ।
ଚହୁଁ କହୁଛ ଯାଇଁ ଶ୍ରୀପତି, ଦେଖିଲେ କରଞ୍ଜଦ୍ୱୀପ ସେ ଅତି ।
ଭୟଙ୍କର ଦିଶେ । କୃମିଜ ପ୍ରାପ୍ତେ ଧୂଆଁ ଚଉଦିଶେ । ୫ ।

ପବନଗତି ସ୍ରୋତରେ ପ୍ରବଳ, ଧୂଆଁରେ ପାପୀ ହୁଅନ୍ତି ଝଳ ।
ଉପରୁ ବରଷେ ଖଡ୍ଗ ମୁଦ୍ଗର, ଛୁରୀ କଟୁରୀ ଗଦା ଚକ୍ର ଶର ।
ତ୍ରିଶୂଳ ସାବଳ । ବରଷଇ ଯେସନ୍ତ ଶ୍ରାବଣ ଜଳ । ୬ ।
ମଲି ମଲି ତହିଁ କହି ଯେ ତାରେ, ଅଥବା କଣ୍ଠେ ଡାକେ ମା ବାବାରେ ।
ଯମଦୂତେ ତାଙ୍କୁ ଧରଅଣନ୍ତି, ଚର୍ମଦଉଡ଼ିରେ ଭିଡ଼ି ବାନ୍ଧନ୍ତି ।
ପିଟନ୍ତି ପଥର । ଅଳ୍ପକେ ଡାକେ ରଖ ଚକ୍ରଧର । ୭ ।
ତପ୍ତକୂପରେ କହନ୍ତି ନୁଖାଇ, ଶୁଣ ଦେବ ଏଥି ଯନ୍ତ୍ରଣା ରହି ।
ପାପିଶୋଣିତ ପିଉଛୁ ନରଭ, ଶୋକ କ୍ରନ୍ଦନ ଏଠାରେ ବହୁତ ।
ଯମଦଣ୍ଡ ଏହି । ପାପ-ଅଠାତ ଦେହୁଁ ନ ଛାଡ଼ଇ । ୮ ।
ପଥେ ଶାଳ କର କଣ୍ଟା ଗୋଡିଲେ, ଅଙ୍ଗାରସେଜେ ବାଟ ଭୁଲାଇଲେ ।
ଯୋଦ୍ଧିଙ୍କ ଛତ୍ର ନାଶକୁ ପାଇଲେ, ଅସ୍ତ୍ର ଶସ୍ତ୍ର ଘେନ ରଣେ ହୁଟିଲେ ।
ପରଦାରଗ କଲେ । ଏହି ଦଣ୍ଡ ନରେ ଲଭନ୍ତି ମଲେ । ୯ ।
ଶଙ୍ଖ ବଜାଇ ଚଳନ୍ତେ ସ୍ୱଧୀରେ, ପାପୀ ନଦେଖି କରୁଣାନିଧିରେ ।
ଗମନ୍ତି ପୁଣ୍ୟପଥ ଅନୁସର, ଯମଯାତନା ମନରୁ ପାସୋର ।
ଏଥି ଅନନ୍ତରେ । କୃଷ୍ଣ ଯାଇଁ ପ୍ରେତସମୁଦ୍ରତୀରେ । ୧୦ ।
ଦେଖିଲେ ତହିଁ ଜଣେ କେହି ନାହିଁ, ପଶୁପକ୍ଷୀବୃକ୍ଷଶୂନ୍ୟ ସେ ଭୂଇଁ ।
ତପ୍ତଦ୍ରବରେ ଉଚ୍ଛୁଳେ କଲ୍ଲୋଳ, ଯମଦୂତେ ନାହେ କରଣ ଗୋଳ ।
ପାପିଙ୍କୁ ବୁଡ଼ାନ୍ତି । କ୍ରନ୍ଦନ କଲେ ଖଡ଼୍ଗେ ହାଣନ୍ତି । ୧୧ ।
ପାପୀ କହନ୍ତି ଯମଦୂତେ ଭାଇ, ଅଉଦିନେ ପାପ କରିବୁଁ ନାହିଁ ।
ତାରେ ଉତ୍ତର ଧର ଏ ସଙ୍କଟୁ, ପାପେ ମଣିଲୁଁ ଅମୃତ ଯେ କଣ୍ଠୁ ।
ଜାଣିତ ନ ଥିଲୁଁ । ଏବେ ତପ୍ତପୂରେ ପୋଡ଼ି ମରଲୁଁ । ୧୨ ।
ତବେ କହନ୍ତି ଜମ୍ବୁର ବଚନ, ଜାଣି ନ ଥିଲ କି ହେବ ମରଣ ।
ମର୍ତ୍ତ୍ୟେ ଜନମି ମଣ୍ଡଳଙ୍କ ବନ୍ଦି, ଗୁରୁ ବ୍ରାହ୍ମଣ ସେବା କଲ ନାହିଁ ।
କୃଷ୍ଣ ନ ଭଜିଲ । ତେଣୁ ସିନା ଏହି ଦଣ୍ଡ ଅର୍ଜିଲ । ୧୩ ।
ଗୋବିନ୍ଦ ପ୍ରାଣୀ ଦୁଃଖରେ ଦୁଃଖିତ, ବୋଲନ୍ତି ବଡ଼ ନିର୍ଦ୍ଦୟ କୃତାନ୍ତ ।

ଶଙ୍ଖଧ୍ୱନିରେ ପାପିଙ୍କୁ ଉଦ୍ଧାର, ଗମନ୍ତେ ରଥେ ବସି ନାଗପୁରୀ ।
ସଙ୍ଗେ ଚିତ୍ରଗୁପ୍ତ । ଦେଖିଲେ ତହିଂ ଘଟଣା ଅଦ୍ଭୁତ । ୧୪ ।

ଲୁହାଶାଙ୍କୁଳରେ ପାପିଏ ଭିଡ଼ା, ହୋଇ ସହସ୍ର କର୍ପାଘାତପଡ଼ା ।
କାହା ନାସିକା କର୍ଣ୍ଣେ ପଶେ ବହ୍ନି, କାହା ଶରୀରେ ଦଂଶେ ନାଗବନା ।
କଷଟ୍ଟାଳେ କେହୁ । ମୂର୍ଚ୍ଛିତ ହେଉଥାଇ ମୁହୁର୍ମୁହୁ । ୧୫ ।

କାହା ଶିର ହୋଇ କରପେ ଚରା, ମାଡ ବଦ୍ୟରେ ହୋଇଅଛି ଧୀର ।
କାହା ଅଙ୍ଗରେ କଣ୍ଟା ହୁଏ ପିଠା, କେହୁଂ ଯୁବତୀ ହୁଏ ହଠହଠା ।
ସ୍ତନେ କେ ଦୋଦାଳ । ବନ୍ଧା ହୋଇ ପାଉଥିବାରୁ ଶୂଳୀ । ୧୬ ।

କାହା ପାଶେ ଅଛି ରକତସର, ନ ପିଇବାରୁ ହେଉଛି ଘୋରସର ।
ସାବଳରେ କାହା ବଳ ପରୀକ୍ଷା, ଅର୍ଦ୍ଧେ ଡାକେକେ ଯମଦୂତେ ରକ୍ଷା ।
କର ଏ ଜୀବନ । ଯାଉ ପଛକେ ନ ସହୁ କଷଣ । ୧୭ ।

କୃଷ୍ଣ ପାପୀ ଦଣ୍ଡ ଦେଖି ଚକିତ, ଚିତ୍ରଗୁପତେ ପୁଚ୍ଛିଂ ସେ କଥିତ ।
ସର୍ବଜ୍ଞ ହୋଇ ଏ କଥା ଗଭୀର, ଏମାନେ ପାପୀ ଅଟି ଦୁରାଚାର ।
କହଣ ଭାରତରେ । ଅସାପ ପାପ କଲେ ଏ ବଣ୍ଟରେ । ୧୮ ।

ପ୍ରଗଣ କଦା କଲେ ଅନୁକ୍ଷଣେ, ବଲେ ପରେବଳାସିମା ସ୍ମରଣେ ।
ମାନବ ରଖି ଧରମେ ନ ଜାଗ, ବଡ଼ଗୋର ଏ ବଷ ଦେଲେ ଭର ।
ଅହ୍ନାରେ କାହାର । ତେଣୁ ହେଲେ ପ୍ରଜା ଯମଗଞ୍ଜାର । ୧୯ ।

ହେ ନାଥ ଏଥି ନ ରହିବା ଦଣ୍ଡେ, ପୃର୍ଣ୍ଣି ଏସ୍ଥାନ ହୋଇଛି ପାଷଣ୍ଡେ ।
ମନ୍ତ୍ରୀ ମୁଖଂ ଶୁଣି କୃଷ୍ଣ କହନ୍ତି, ମୋ ପତିତପାବନ ବୈଜୟନ୍ତୀ ।
ଜଗତେ ବିଦିତ । ପ୍ରାଣୀ ବକଳ ସହିବ କେମନ୍ତ । ୨୦ ।

ଦୟାଳୁ ହରି ଶଙ୍ଖଧ୍ୱନି କରି, ପାପୀ ଉଦ୍ଧାରି ଗଲେ ହେମପୁରୀ ।
କର୍ମୀଙ୍କ ତନୁ ହୃଷ୍ଟ ହୃଦୟ, ହୋଇଲା ମନୁ ଅନୁମୋଦୋଦୟ ।
ଶମନ କହଇ । ମୋତେ ଦଣ୍ଡିବ କ ନୋହି ସଦୟ । ୨୧ ।

ଚଳନ୍ତେ ତହୁଂ କିଛି ଦୂର ବାଟୀ, ଶୁଣିଲେ ପାପୀ ଘଡ଼ନ୍ତି ବୋବାଳ ।

ମାର ମାର ଧର ଧର ଶବଦ, ଯମଦୂତଙ୍କର ଶୁଣି ସ୍ତବଧ ।
ସଥେ ହେଲେ ହର । ଦେଖିଲେ ଯାହା କହିଲେ ନ ସର ।୧୨।

କ୍ରିମ ବାଛ କାହା ଶରୀର ଅରେ, ବାଘ ଅଗ୍ନାଠ ଯେସନ୍ତ ପଡରେ ।
ଅବର ନୁଅଇ କାକର ବୃଷ୍ଟି, ସର୍ବ୍ବ ସୃଷ୍ଟିକାଳୁ ଲେଖର ଦୃଷ୍ଟି ।
ଦେଖି ନାହିଁ ବାରେ । ଜଗତ ଶୀଘ ଏକତ୍ର ସେଠାରେ ।୧୩।

ଗ୍ରରେ ଭହିଁରତ ଛୁଷ୍ଟା ଦିଷ୍ଟାରେ, ଜରେ ଅପାର କଷ୍ଟ ଏ ସ୍ଥାନରେ,
ମଣ୍ଡ ପାପୀ ହୋଲି ହେଓଁ ପାମର, ଉରଇ ଜଳ ହୋଇ କୋଧବର ।
କାହାଣିରେ ନେଇ । କେମ୍ନ ହସ୍ତରେ ହେଉଛ ବନ୍ଦୀ ।୧୪।

ଗ୍ରାପୀବଳନେ ଲେଜିଲେ ଅଜଳୀ, କାଳଦୂତେ ଯଥ କଥନ୍ତି ବାଳ ।
ଛାଳନ୍ତି ଜଳ ପାଖରେ ବସାଇ, ବୋଲନ୍ତି ସକ୍ଷେକ ହେବାପାଇଁ ।
ଅଛିଅନ୍ତି ଉଚ୍ଚୁଁ । ଅଧିକ ଖେଗ ଏ ସ୍ୱର୍ଗଦହରୁଁ ।୧୫।

ଅପରାଧରେ ପଡିଛ୍ଟ ବପତ୍ତି, ଚତ୍ରଗୁପତେ ପୁଛନ୍ତି ଶ୍ରୀପତି ।
କେଉଁ ଦୋଷକୁ ଏ ଦଣ୍ଡ ଘଟତ, ବତ୍ସାର କହ ସନ୍ଦେହ ଦୂଷିତ ।
କହନ୍ତି କରଣ । ଶୁଣ ଅନାଥବନ୍ଧୁ ନାରାୟଣ ।୧୬।

ଏକାଦଶୀ ଅମାବାସ୍ୟା ବାସରେ, ଉତ୍ତବାରେ ଯେ ରଷ୍ଟେ ଅନିଷରେ ।
ସ୍ନାନ ଶାଗ ଯେନ୍ତ ମାଘମାସରେ, ବସଇ ଅନଳ ତାଢ ପାଶରେ ।
ସେ ଏହି ଦୋଷରେ । ଘ୍ରୀତୀ ହୋଇବେ କିଣ୍ଟପ୍ରି କ୍ଷେଷରେ ।୧୭।

କେବୁ କଇଥ ମୂଳା ବରକୋଳି, ଉକ୍ଷଣ ନ କରଭ ମାଘ ପାଳ ।
ଘଇକ ନ ଦେନ୍ତବ କଦାଚନ, କହିବ ସ୍ୱବଦା ଘଭ୍ୟବଚନ ।
ଅନ୍ନ ବସ୍ତ୍ର ଦାନ । କଷବା ଜନ ନ ଦେଖି ଏ ସ୍ଥାନ ।୧୮।

ହେନ ଯୋଛନ ଚନ୍ତୁ ଜନାର୍ଦ୍ଦନ, ଦର୍ପର ଷର କଉଇ ସ୍ୱମନ ।
ପାଷଣ୍ଡାନଂଷଙ୍ଗ ସେକାଳେ ବଳ, ଯମକିଙ୍କରଙ୍କ ଗରବ ଗଞ୍ଜ ।
ପାପୀ କସ୍ତାରନ୍ତ । ଗୋବନ୍ଦ ଯଶ ଭହିଁ ବସ୍ତାରନ୍ତ ।୧୯।

ଏଥୁ ଅନନ୍ତେ ବରଚ୍ଛ କଥନ, ଶୁଣନ୍ତେ ପାପ ହୁଏ ବମୋଚନ ।
ଚତ୍ରଗୁପ୍ତ ସଙ୍ଗେ ଶ୍ରୀହରି, ଯମକିଂକେ ପ୍ରବେଶ ପ୍ରହରୀ ।
କଟେଛନ୍ତି ବାଠ । ଲଗିଅଛ ଭହିଁ ଅପୂର୍ବ ହାଠ ।୩୦।

ଗଙ୍କଚରଣ କ ସଙ୍ଗେ ସେଠାରେ, ଯନ୍ତ୍ରଣ ସକଳ ସଞ୍ଜୀବନୀପୁରେ ।
ଜନକନ୍ଦନେ ନ ବିଶ୍ୱର ପଥ, କୃଷ୍ଣ ରହିଲେ ନ ଚଳନ୍ତ ରଥ ।
ପାପୀ ମନୋରଥ । ପୂର୍ଣ୍ଣ କରଇଲେ ଏଥି ଜଗନ୍ନାଥ । ୩୧ ।
କୁଚ୍ଛ କଦଳୀ ମିଶ୍ରା ରସାବଳୀ, କ୍ଷୀରୀ କ୍ଷରୀସା ଲଡୁ ମାଠପୁଡ଼ ।
ଅମ୍ବ ପଣସ ନାନାଜାତି ଭୋଗ, ଅମୃତୁଂ ବଳ ଦ୍ରବ୍ୟ ବଡ ବଡ ।
କପାଳେ ନ ଥିଲେ । ଭୂପାଳେ କାହୁଁ ଭୁଞ୍ଜିବେ ସେ ଫଳେ ।୩୨।
କ୍ଷୁଧାରେ ପାପୀ ମାଗିଲେ ଭୋଜନ, ଦୂରେ କରନ୍ତି ତଙ୍କରେ ଗର୍ଜନ ।
ବୋଲନ୍ତି ମୂଢ଼ ବଣ୍ଡ୍ରେ ରଣ୍ଡ ରଣ୍ଡ, ଖାଇବ ମାଡ଼ ପିଇବ ଲୁଣ୍ଡ ।
ପାପୀ ହେବେ ସାଙ୍ଗ । ବୋଲି କେ ମୁଖେ ଦିଏ ଅଗ୍ନି ଶସ୍ତ୍ର ।୩୩।
ଶିମିଳି ନାମେ ଅଛୁ ଏକ ଗଛ, ନ ଜାଣିବା ଲୋକେ ମଣିବେ ମିଛ ।
ଛଚ୍ଛ ଅକାରେ ପତ୍ର ଶତ ଶତ, ଡାଳ ତାହାର କୋଶକ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ।
କବାଟ ସନ୍ଧଏ । କଣ୍ଟା ଅସଂଖ୍ୟ ଦେଖି ଭୟ ହୁଏ । ୩୪ ।
ପଟରେ ଫୁଲ ଚୂନ୍ଦା ହେଙ୍ଗ ପରୁ କଣ୍ଟାରେ ଗୁନ୍ଥି ଯୁବତୀଙ୍କୁ ଧରୁ ।
ଉଲଙ୍ଗ କରୁଛନ୍ତି ଯମଦୂତ, ମଲି ମଲି ମଲି ଡାକ ବହୁତ ।
ଦେଇ କେ ମୂର୍ଚ୍ଛିତ । କେତେ ଅଛୁନ୍ତି ଛୁଟେ ଯାବ ହାତ । ୩୫ ।
ଅହା ସେ ଦୁଃଖ କେ ସହିବ ମନେ, ଅବଳା ପ୍ରତି ଯମ ଦ ନ ଯାଣେ ।
ଛତିରେ ମାଡ଼ ଦିଅନ୍ତି ଅପାର, ଦୃଷ୍ଟି ପଡ଼ିଲା ତକାଅଖିଙ୍କର ।
ଶୁଣି ସେ ବଚନ । ପରୁବୁଂ ମନ୍ତ୍ରୀ କହନ୍ତି ସକଳ । ୩୬ ।
ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡନାଥ ଏ ଅବଳା ହୋଇ, ବହୁତ ପାପ କଲେ ମର୍ତ୍ତ୍ୟେ ରହି ।
ଧାନେ ଅଗାଡ଼ି ମିଶାଇ ବିକଲେ, ନିଜ ସ୍ୱାମୀ ଜାଣି ଅନେ ଅଣିଲେ ।
ମୂଷିକେ ବଧିଲେ । ସ୍ତନ ଗାଳ ପେଟ ଗାଧେ ଢାଳିଲେ । ୩୭ ।
ଲକ୍ଷ୍ମୀବାର ଦ୍ରବେ ଖାଇଲେ ମାଛ, ପାଷି ପାହି ଭେଦେ ସ୍ପର୍ଶିଲେ ମେଛ ।
ପୁତ୍ର ମୁଣ୍ଡ ଛୁଇଁ କଲେ ଶପଥ, ପୁଣ୍ୟକଥାକୁ ମଣିଲେ ଅହିତ ।
କଲେ ଘୋର ପାପ । ଏବେ ଶୁଣିବ କେ ତାଙ୍କ ବିଲାପ । ୩୮ ।
କୃଷ୍ଣ ପାଞ୍ଚଜନ୍ୟ ଶଙ୍ଖ ବାଦନ, ଶୁଣି ଯୁବତୀ ଠେକିଲେ ବଦନ ।

ମୋହନମୂରତି ଦେଖୁ ଭଉଲେ, ଯେ ଯାହା ବସ୍ତ୍ର ଗହଣା କଉଁଲେ ।
ବୋଲି ହର ହର । ବୈକୁଣ୍ଠଧାମେ ଚଳିଲେ ସୁନ୍ଦରୀ । ୩୯ ।
ଯମଦ୍ୱାରେ ହୃଷୀକେଶ ପ୍ରବେଶ, ଦେଖିଲେ ତହିଁ ବନ୍ଧା କଂସାସୁର ।
ପର୍ବତବତ ଶରୀର ଆକାର, କୋଶ ପ୍ରମାଣ ତା ପାଦ ବିସ୍ତାର ।
ଦନ୍ତକୁ ରଗଡ଼ି । ଭଜି ଗର୍ଜଇ ଯେସନେ ଘଡ଼ିଘଡ଼ି । ୪୦ ।
କୃଷ୍ଣ ପୁଛନ୍ତି ଏ ଦାସ କାହାର, ଚତୁର୍ଭୁଜ କହ ଯମକିଙ୍କର ।
ଯୋଷା ଏ ହିଂସା ପାପିରେ କରଇ, ଉଦର ଅସ୍ତ୍ରେ ହୃଦ ବିଦାରଇ ।
ଚିପେ କାହା ତଣ୍ଟି । କାହାକୁ ଅସ୍ତ୍ରେ ଦୂରେ ଦିଏ ଛିଟି । ୪୧ ।
ଜନେ ଏ ଛନ୍ଦେ ଯମଦଣ୍ଡ ଶେଷ, ଶୁଣନ୍ତେ ପାପୀ କଲ୍ମଷ ବିନାଶ ।
ପାପ ପାଶକୁ ମାନବ ନ ଯାଇ, ଚତୁର୍ବର୍ଗଫଳ ଏଥୁ ମିଳଇ ।
କହେ ଜଗଦେବ । ମୋତେ ଉଦ୍ଧାର ରାଧାପ୍ରାଣଧବ । ୪୨ ।

ଚତୁର୍ଥ ଛନ୍ଦ ।

ରାଗ କଳହଂସ କେଦାର ।

କୃଷ୍ଣପଦ ଯୁଗଳ ସ୍ୱଚ୍ଛସରୋଜ ।
ଭୃତ୍ୟ ଦେଖି ଭ୍ରମର କଳ୍ପତରୁ ଯେ ।
ଯମାର୍ଗଳବନ୍ଧନ ଖଣ୍ଡନ୍ତି ବୋଲି ।
ଶୁଣି ଶମନରାଜା ବହନ ମିଳ ଯେ । ୧ ।
ଦେଖି କରୁଣାବ୍ଧି ଦ୍ୱାର ସନ୍ନିଧି ।
ଭେଟ ଦିଅଇ ଯମ କୋଟି ଏ ନିଧି ଯେ ।
ପାଟ ହାଟକ ମଣି ମାଣିକ୍ୟ ମୁଦି ।
ଉପମା ତାହାରେ କି ? ସେ ନୟନ ମୁଦି ଯେ । ୨ ।
ବସାଇଁ କହେ ଅଜ ଦେବାଧିରାଜ ।
ବନ୍ଦିଛି ରତ୍ନପୁଷ୍ପ ପଦରୁ ସଙ୍ଗେ ଯେ ।

ଅଥ ଅସ୍ତନେ ତପ୍ତ ଘୃଷି କାରଣେ ।
ବାରମ୍ବାର ପ୍ରଣମି ଶଙ୍ଖଦାରଣେ ଯେ । ୩ ।
ମଧୁରବାଣୀ ଭଣି ନନ୍ଦନନ୍ଦନ ।
ଗୁରୁକୁମାର ମୋର ହୃଦଚନ୍ଦନ ଯେ।
ଅଛନ୍ତି ତବ ପୁରେ ନାହିଁ ସନ୍ଦେହ ।
ନ ଗଲେ ମୋର ମୁନ ଛାଡ଼ିବେ ଦେହ ଯେ । ୪ ।

ପ୍ରାଣ ସାନ୍ଦୀପନ ମୁନି କୁଶଳ ।
ପଗ୍ରର ଦଣ୍ଡଧାରୀ ପିଣ୍ଡ ସଫଳ ଯେ ।
ମନ୍ମ ପୁତ୍ରଙ୍କୁ ଆଣି ଦେଲା ବନ୍ଦନ ।
ଦେଖି ଆନନ୍ଦ ହେଲେ ଜଗଜ୍ଜୀବନ ଯେ । ୫ ।

ଘଡି ମଧରେ ଦ୍ୱାର ଅଂସିଲେ ଫେଡ଼ି ।
ବାଜଇ ବାଦ୍ୟ ବୀଣା ଟମକ ଭେଉ ଯେ ।
ପ୍ରବେଶ ଯାଇଁ ଯହିଁ ଅଗ୍ରଜ ସ୍ଥିତ ।
ଯମଦଣ୍ଡଦର୍ଶଙ୍କ ହସି କଥିତ ଯେ । ୬ ।

ମୁନିକୁମର ଯେନି ବେନିଏ ଚଳ ।
ଯିବାର ଶୋଭା ଜବ ବଚନ୍ତ ଘ୍ନଳ ଯେ ।
ଦକ୍ଷିଣେ ଯମଣ୍ଡ ଦକ୍ଷିଣା ଦେଲେ ।
କୃତାଞ୍ଜଳିପୁଟରେ ବଦାୟ ନେଲେ ଯେ । ୭ ।

ମୁନି ଆଶୀଷ ତହିଁ ନ ହୋଇ ଶେଷ ।
ବ୍ରାହ୍ମଣୀ ଘୃଷି ଦେବ ଗନ୍ଧ ବଦେଶ ଯେ ।
ତଥି ଲେଖନ ଅନ ଉଭବା ଅଶେ ।
ପାଇବ ପୁତ୍ର ମୋ ଜ ଥିଲା ବଶାସେ ଯେ । ୮ ।

ଗୁରୁଦକ୍ଷିଣା ଦେଇ ରାମ ଗୋବନ୍ଦ ।
ବାହୁଡ଼ା ବଜେ ରଥେ ଶେଷ ଏ ଛନ୍ଦ ଯେ ।

ଭାଧା ମାଧବ ଜଗଦେବ ସୁମନ୍ତ ।
ପ୍ରକାଶ କଲ୍ପ ଗୀତ ପୁରାଣ ଯଥ ଯେ । ୫ ।

ସମାପ୍ତ ।

